

Hälften af kurs tiden har användts för praktisk tjänstgöring och den andra hälften för teoretisk undervisning med fem lektionstimmar för dag. Sistberörda undervisning har meddelats af förenämnda befattningshavare, bland hvilka skolläraren jämväl instruerat i kartritning, sinning och lifräddning m. m. Läkaren har i sex föredrag behandlat ämnesomfattningen inom organismen, sårbehandling, benbrott, smittosamma sjukdomar, serumbehandling m. m.

I sin redogörelse för denna första profkurs har direktören vitsordat, att deltagarna, hvilka samtliga blifvit godkända, visat ihållande intresse samt ett hedrande uppförande.

För extra bevakningsmän, som under året ej kunnat beredas tillträde till nämnda kurs, har någon undervisning af liknande art beredts vid andra fångvårdsanstalter. Så har direktören vid centralfängelset å Långholmen beredt 11 vaktkonstaplar tillfälle att under fyra månader, fyra timmar i veckan, inhämta kunskaper i straffrätt och fångvård, skrifning och räkning, bokföring m. m. Vid centralfängelset å Härlanda hafva de extra bevakningsmännen undervisats en timme i veckan från och med den 1 oktober till årets slut, hvarjämte till dem utdelats för ändamålet anvisade böcker till självstudium. Vid flera andra fångelser hafva i större eller mindre utsträckning anordnats kurser med samma syfte, i regeln omfattade med synnerligt intresse af dem som begagnat undervisningen.

Stockholm i mars 1915.

N. Sandell.

Omvæltningen i Sing Sing fængslet.

(Oversat fra »The Literary Digest« av Cecilie Gerner, Chicago.)

Det største fængsel i staten New York er det beryktede Sing Sing ved Hudson-floden. Den nuværende fængselsdirektør, Mr. Thomas Mott Osborn, ansat i 1912, har indført en række forandringer ved fangernes behandling. Disse eksperimenter, som nu paagaar i Sing Sing, har vakt stor interesse over hele landet, ikke alene i fængselskredse. Mr. Osborn er en meget rik mand med den høieste uddannelse og sociale stilling. Han har hat mot og initiativ til at indføre i virkelig praksis ideer og teorier, som av mange ansees for farlige eller ialfald unødige sentimentale.

Fornylig holdt han et foredrag i Yonkers, N. Y., i »Unge mænds kristelige forening« og fortalte om sine erfaringer i de sidste to aar ved fængslet. »Jeg venter ikke at den nuværende bølge av retfærdighet som er ifærd med at skylle over fængslet, kan vare for bestandig«, sa han, »jeg tænker mig nok, der vil komme et brudd, men endnu behandler mine mænd mig aapent og ærlig og jeg behandler dem med almindelig sund sans til trods for gamle nedarvede skikke og vedtægter.«

Sin mening om fængselsvæsen uttrykker han paa denne maate: »Jeg tror ikke paa, at et fængsel skal være et sted for straf eller hævn under loven,« og videre i den bemerkning, at han vil ikke nogen fange skal forlate Sing Sing med onde følelser mot anstalten. For ham er en straffange et menneske som ikke har hat de samme anledninger til at bli god som andre av os har hat. Det kan nok hænde, at han ikke vil bli god allikevel; men det er dog værd et forsøk. En liten anledning til at bli en ærlig mand som kan se enhver frit i øinene og med et maal eller et arbeide i livet, selv om han ikke benytter sig av den, vil ikke skade hverken ham eller samfundet.

For kort tid siden indeholdt New York aviser beretningen om en neger som med forsæt begik en forbrydelse, for at han kunde bli sendt tilbake til Sing Sing hvor der dog var litt glæde ved at leve, og hvor han var istand til ved sit arbeide at forsørge sig selv! Hvad Mr. Osborn hadde at si til dette vet vi ikke, men vi har grund til at tro, fra andre av hans uttalelser, at han ikke vilde bli overdrevent urolig, fordi om en stakkars mand i saa høi grad tragtet efter og trængte den hjælp til selvhjælp som nu ydes i Sing Sing, at han var villig til at begaa et tyveri for at komme did.

Mr. Osborn har næsten lavet en religion av sine teorier om fængselsstraffe. Han er ialfald overbevist om at religion henger paa det nøieste sammen med fængselsreformer, og at »det første store bud« er øieblikkelig ophør av alle de gamle systemer. Han sier selv:

»At forbedre en forbryder er selve religionens grundvold. Jeg sa til en rabbi forleden dag at vi som tilhører forskjellige religioner burde samle os om de punkter vi er enige om, heller end at disputere om dem, vi er uenige om. Ikke enhver som kalder sig kristen vil hjelpe en forbryder som han burde. Men hver den som gjør dette, har kristendommens princip i sig.«

»Der er ingen forbrydertype. Lombrosos maalinger og slutninger er ramlet overende. Jeg kjender en morder i et fængsel som ser ud som den mest intellektuelle, venlige, hensynsfulde,

fine, dannede gamle herre. Han er mild og skaansom i sin dom over andre, mens han sterkt fordømmer sine egne ufuldkommentheter.

Mænd er værre naar de kommer ut av fængsel end de var naar de kom ind, paa grund av det fordærvende, nedbrytende fængselssystem.

En mand sa til mig at hans forbryderbane begyndte, mens han var en ganske liten gut. Han var vokset op paa et barnehjem. Institutionalisme odelægger let sjæl, legeme og aand.

Der er intet saadant som en født forbryder. Der er anlæg, ja, og disse anlæg utvikles i en forbryder-atmosfære. Et svakt barn av en svak far og mor kan komme paa gale veie lettere end det sterke barn. Men sæt selv det svake barn ind i de rette omgivelser, og der er ingen nødvendighet for en forbryder, intet som vil berettige til at si, at der er en forbrydertype, et menneskelig væsen som maa bli en forbryder, hvad der end gjøres for ham. En av mine allerbedste venner har været en røver.«

To bestemte ideer eller planer ligger bak alle de reformer, som Mr. Osborn har indført ved Sing Sing:

1. At gjøre fængslet selvstyret og selvstyrende.

2. At iværksætte et system av hjælp til selvhjælp inden fængslet som kan være et forbillede for fangen, naar han atter gaar fri ut i verden, hvor han kanskje aldrig har hat anledning til at lære den selvagtelse som kommer av ærlig velvære ærlig fortjent. Han skal lære, saa langt som hans evner til det gode tillater det, at beherske sig selv, at ernære sig selv og idet han lærer dette, sit ansvar mot samfundet. Se paa en saadan mand i motsætning til den luskende, snedige stakkar som kommer ut av de gammeldagse »slaverier«.

Det er blit sagt at hvis den nye fængselsdirektørs ideer faar lov til at utvikle sig længe nok til at man faar se frugterne av dem, vil arbeidsgivere komme til at slaas om at faa ansætte ekstrafanger! Og Mr. Osborn sier kun: »Hvorfor ikke?«

Om fangernes selverhverv siger han:

»Jeg tror at fanger skulde betales fuld løn og saa selv betale for alt de mottar — mat, logi, klær, osv. Et absolut gjennomført system, hvorved de kan staa paa egne ben, er den eneste solide forberedelse til et ærlig og hæderlig liv utenfor fængslets mure.

Hvis jeg finder, at jeg har lovlig ret og magt til at oprette en fængselsbank i Sing Sing, skal jeg gjøre det.

Fangearbeidet, som det nu er, er inlet mere eller mindre end slavearbeide. Alle de forgangne aarhundreder har bevist dets forbandelse. Meget faa mennesker lærer at elske arbeide

ved at tvinges til det. Den menneskelige natur i alle dens sammensætninger stritter imot den slags midler.

Jeg vilde oprette et system med mynt-tegn istedenfor penge. Dette er aldeles ikke for fantastisk, saa det kan afværdiges med et skuldertræk. Jeg vilde ogsaa oprette et system med forskjellig slags mat og forskjellige slags sovebekvemmeligheter til forskjellige priser.

Der skulde være en passende betaling for en dags arbejde. Fangen mottar saa sine mynt-tegn hver dag eller hver uke. Han kan gjøre akkurat hvad han vil med den optjente sum penge. Hvis han har lyst til at spise ved første klasses forpleining, kan han betale for det. Hvis han har lyst til at være økonomisk og spare, saa kan han spise ved anden eller tredje klasses bord. Men det skal være saaledes ordnet at selv tredje klasses eller billigste forpleining skal ha likesaa god og nærende kost som nogen man kan kjøpe for den samme sum utenfor fængslet.

Paa samme maate med sovebekvemmelighetene. De store sovesale ansees for meget bedre end cellerne. Hvis en fange ønsker at gi ut mere av sine penge for at kunne sove paa det bedste sted, saa la ham faa det privilegium akkurat som i verden utenfor fængslet. Paa samme tid vil vi ikke gjøre de billigste sovesteder saa uindbydende at fangen skal føle sig tvunget til at betale ut sine penge for det bedste sted. Det billigste sted, hvor han kan faa lægge sig ned, skal være saa godt som omstændighetene tillater det. Han kan altsaa kjøpe sin kost og seng i fængslet som han ønsker dem, og hvad han har tilovers kan han spare. Derfor vilde en sparebank i fængslet være en stor drivfjær til sparsommelighet. Banken skulde indrettes akkurat som andre banker. Fangen vil se hvad han tjener, og hvad det brukes til. Han kan være sparsommelig eller ødsel, som han vil, og eftersom hans fortjeneste tillater ham.

De opsamlede sparepenge? Ja, der skal riktignok lovbestemmelser til for at forvandle fangens mynt-tegn til gangbar mynt, naar han skal forlate fængslet. Men fangen tjener penge for staten ved sit arbejde i fængslet, og staten vil ikke frata sin forlorne søn hans sparepenge, naar det maaske vilde bidrage til at gjøre ham til et nyttig medlem av samfundet hvis han fik beholde dem. Lad ham faa det som tilhører ham, naar hans tid er ute, og la ham selv bestemme bruken av sine penge.

Man bør betragte situationen indenfor fængslet paa samme maate som i verden utenfor. Hvis han ikke arbeider, faar han ingen mynttegn. Det blir hans egen skyld hvis han intet faar. Men han vil stadig se om sig mænd som arbeider og som sparer.

Tanken paa at han kan samle sig en sum som er hans naar han kommer ut, vil ogsaa være en stærk spore til flid. Jeg har en ubegrænset tro paa mynttegn-systemet og sparebanken.»

En dag hver uke har hvemsomhelst av fangerne anledning til at træffe fængselsdirektoren personlig, fri for indblanding av nogen av de andre foresatte. Denne »direktørens dag« har ved direktørens retfærdige, rolige og godhjertede optræden vist sig at være et udmerket og aldrig feilende middel til at opretholde fangerens mot og gode vilje. Han sitter ved et stort bord kun med en stenograf ved sin side. Utenfor døren venter en lang række av fanger, som kommer ind efter tur. Hver enkeltts ønske eller klage blir opmerksomt hørt og søkt ordnet paa bedste maate.

Fangerne har sin egen selvstyrte forening som kaldes »Den gyldne regels brorskap«. Dens bestyrelse sitter selv til doms over alle, som overtrær fængslets regler og love. Alle klager over fangevogterne behandles offentlig i dens møter. Men de fleste klager gjælder deres medfanger. En reporter som fik tilladelse til at overvære et møte, sier at alt gik for sig med like-saa megen ydre orden og værdighet som i en virkelig ret. Saa utrolig det end kan høres, het en av sakerne som blev behandlet: »Anklaget for at ha fort et sprog uværdig et medlem av brorskapet«! —

Gradvis faar Mr. Osborns ideer som er fremkommet gjennom virkelig erfaring om og iagttagelse av fanger og deres problemer, fast form ved reorganisationen av Sing Sing. Men der er naturligvis flere av hans planer som maa vente, for det er nok ikke altid let, selv i Amerika, at komme utenom det system som har vundet hævd.

Mr. Osborn sier likefrem at han tror ikke paa den bestemte dom: »Det er absurd at veie og beregne hvor længe en mand skal berøves sin frihet for at øve gjengjældelse mot ham for en forbrydelse han har begaaet. Der ligger altfor mange aarsaker og hensyn bak forsyndelserne, til at nogen kan nævne en nøiagtig og passende gjengjældelse. Nogen vil angre og sone sin forbrydelse længe før deres dom er udløpet, mens andre kan ha uttjent sin beskikkede straf uten at ha felt den mindste sorg for det gale de har gjort.«

»Hvordan kan nogen si hvorlænge det vil ta at reformere en forbryder? Forskjellige dommere ilægger forskjellig straf. Man har set mange eksempler paa at dommere har git forbrydere som straffes for første gang en lang straf, mens andre gir gamle forhærdede forbrydere for alvorligere lovbrud ganske

milde straffe. Domme paa ubestemt tid burde være reglen. Naar en forbryder viser en aandelig og moralsk forandring, bør han gives større frihet og tilsidst frigives.«

»Der er dybder i forbrydernaturen som man aldrig er kommet tilbunds i. Jo mer vi studerer dem, jo mer finder vi ut hvor litet vi har kjendt dem og hvor litet hensyn der er blit tat. Da jeg f. eks. engang hadde været i en ukes intimt samvær med fangerne i Auburn fængsel, følte jeg mig aldeles overbevist om at saa snart som enkelte av dem kom ut av fængslet, vilde de henvende sig til mig for at laane penge.

Men ikke en eneste en har bedt mig om hjelp. Tværtimot, en mand som jeg møtte da han slap ut av Auburn fængsel, avslog de fem dollars som jeg tilbød ham. Han sa at han skulde reise østover og vilde faa arbeide.

En anden som hadde et let gjenkjendelig ar i ansigtet, negtet ogsaa at motta mine tilbudte fem dollars. »Mr. Osborn,« sa han, »jeg vil ikke ta imot Deres fem dollars, fordi hvis jeg tok dem, saa vilde De tro, at jeg sikkert vilde bli retskaffen. Jeg vilde gjerne bli det, men hver eneste konstabel i New York kjenner mit fjæs. Det vil ikke vare længe før jeg igjen finder ut at det nytter nok ikke for mig at tænke paa noget saadant. Og hvis jeg nu tok Deres fem dollars, vilde det være simpelt av mig at skuffe Dem.«

Jeg kan neppe fortælle hvor sterkt indtryk denne uttalelse gjorde paa mig. Jeg talte indtrængende med ham og han tok tilslut imot pengene, reiste til New York og gjør det bra. Han tvilte selv paa noget i sin natur, som jeg var overbevist om vilde bestaa prøven, hvis retfærdig behandling og en straale av haab kunde bringes til at øve sin indflydelse paa ham.«
